

OP DE HOOGTE

Augustijns Centrum
de Boskapel

januari 2010

“... bij tijd en wijle van mening verschillen zonder haat, alsof iemand het oneens was met zichzelf en juist door die schaars voorkomende onenigheid fleur geven aan de eensgezindheid van meestal ...” “
(Augustinus, *Belijdenissen*, IV,8,13,p.113)

Colofon :

Op de Hoogte is het bulletin van de Boskapelgemeenschap. Het biedt ruimte voor Boskapellers en andere bezoekers van de kapel om te schrijven of te lezen over zaken die de gemeenschap van de Boskapel of de kerkgemeenschap in het algemeen raken.

Ook geeft het informatie over vieringen in de kapel en andersoortige informatie over activiteiten die vanuit de Boskapel worden ondernomen.

Op de Hoogte verschijnt 11 maal per jaar.

Redactie:

Gerard Willems, Schoutstraat 23, 6525 XR Nijmegen
024 3554903, gerard.m.willems@planet.nl
Mechy Dolmans-van Oosterhout, mecchy@xs4all.nl
(beiden eindredactie)
en Chris Dijkhuis

Lay-out en druk:

Helma Bertels, Myriam Devos, Hans Thoonen
(e-mail jgmthoonen@hetnet.nl)

Abonnementen:

Na schriftelijke aanmelding ontvangt u voor 9 euro een jaar lang *Op de Hoogte* thuis

Adres Boskapel:

Graafseweg 276
6532 ZV Nijmegen
tel/fax 024-3776968 bgg 024-3726610
homepage: www.boskapel.nl
e-mail: a.c.boskapel@wanadoo.nl
Postbank: 22.06.916, Rabobank: 15.78.32.856
t.n.v. Rector Boskapel

VOORWOORD

We hadden zo lang uitgekeken naar het nieuwe millennium; nu zijn de prille jaren met de nullen in het midden, alweer voorbij en beginnen we aan het eerste kroonjaar 2010! In die 10 jaar is de wereld en zijn we allemaal min of meer veranderd. De Boskapel vormt daarop geen uitzondering: op Joost na zijn de augustijnen vertrokken en vandaag merken we voor het eerst: de kapel heeft een andere eigenaar en wij zijn hier te gast. Maar we kunnen misschien wel zeggen: de boskapelgemeenschap is sterker geworden en dat wordt niet op de eerste plaats door het gebouw bepaald. In de interviews met boskapellers komt steeds naar voren hoe belangrijk de gemeenschap voor hen is .

“Ik heb niet op de universiteit gezeten” zei hij, “maar ik heb ook wel wat te zeggen over de Boskapel”. Deze keer een indrukwekkend interview met de voor velen niet helemaal onbekende: Jeroen Mulder. Wat hij in minder dan 5 jaar bereikt heeft, verdient evenveel lof als het behalen van een diploma van welke opleiding ook. Daarop mag hij trots zijn! Maar zijn verhaal zegt ook iets over ons, de boskapelgemeenschap. Zó hopen we immers te zijn: een hartelijke en open gemeenschap, waar iedereen, die op zijn of haar tocht in het leven religieuze inspiratie zoekt, een warme plek kan vinden.

Onlangs op bezoek in Tanzania bezocht ik (Mechy) een kloostergemeenschap met de naam: *Gemeenschap van overvloedige zegeningen en genade*. Wat een schitterende naam, ik associeerde die meteen met onze eigen boskapelgemeenschap en besloot er in dit nummer over te schrijven. *Overlopen van zegeningen en genade, naar binnen en naar buiten toe*, is dat geen mooi ideaal?

Ook goed voor ons als zelfstandige gemeenschap, maar die wel deel uitmaakt van de grotere Augustijnse Beweging, is te horen hoe andere leden van deze beweging met belangstelling en sympathie onze inspanningen volgen. Zie het verslag van

Annemieke Pacilly van de jaarlijkse ontmoetingsdag van de Augustijnse Beweging.

Chris Dijkhuis bereikt het slot van boek XVI van Augustinus' *De Stad van God*. Daarmee zijn we mét Augustinus en Chris aangeland in de periode dat (koning) David ten tonele verschijnt. En verder: de liturgiekalender, mededelingen van het bestuur en de data voor Op de Hoogte voor 2010.

Tot slot: voor ieder persoonlijk en voor onze gemeenschap een gelukkig en gezegend 2010!

Mechy Dolmans-van Oosterhout en Gerard Willems

LITURGIEKALENDER

januari 2010

tijd van de zondagsviering: 11.15u.

Na de kersttijd beginnen de gewone zondagen door het jaar, en wel tot en met zondag 14 februari. Want op 17 februari is het aswoensdag en begint de veertigdagentijd. Lucas neemt ons mee naar het begin van Jezus' optreden.

Zondag 3 januari, Matteüs 2, 1-12: Driekoningen; de eerste viering in het nieuwe jaar, een nieuw begin. Joost Koopmans

zondag 10 januari, Lucas 3,15-22: Jezus' doop. Bert van Balkom

zondag 17 januari, Johannes 2, 1-12: Bruiloft van Kana. Joost Koopmans, overweging door Maria Schröder

zondag 24 januari, Lucas 1, 1-21: 1e optrede in de synagoge. Joost Koopmans, overweging door Tilly Jansen

zondag 31 januari, Lucas 4, 21-30: 'De zoon van een timmerman'. Joost Koopmans

SAMEN ONDER ÉÉN DAK

Op 9 december j.l. hield ik tijdens de ontmoeting met de protestanten de volgende speech:

Wie zijn wij als gemeenschap van de Boskapel?

Om antwoord te geven op de vraag wie wij tot nu toe als Boskapelgemeenschap zijn geweest, begin ik met een citaat van Augustinus, kerkvader uit de 4e eeuw. Het is een stukje uit zijn preek b.g.v. een kerkwijding. 'Dit huis is het huis van onze gebeden, maar het eigenlijke huis van God zijn wij zélf! Alleen

als wij door liefde met elkaar verbonden zijn, zijn wij met zijn allen het huis van de Heer.'

Met dit citaat raken we meteen aan de kern van onze spiritualiteit: wij zelf zijn de kerk als we de liefde onder elkaar waarmaken. De liefde als een dienst aan elkaar. En die onderlinge liefde is de uitdrukking van onze liefde tot God. 'Eert God in elk-ander', zegt Augustinus in zijn Regel voor de gemeenschap.

Waarom citeer ik Augustinus nu al twee maal? Omdat de Boskapel gesticht is door de Augustijnen die de kloosterregel van Augustinus volgen. Veel mensen voelden zich aangetrokken door hun manier van liturgie vieren, waarin de gemeenschap centraal staat. Daarvan is dit gebouw de expressie. Het is het eigene van elke kloosterkerk: daar ligt het accent méér op de gemeenschap-aan-de basis dan op de hiërarchische structuur. Zó kon het gebeuren dat de gemeenschap aan de basis groeide, terwijl het aantal augustijnen dramatisch slonk. Terwijl het klooster zijn deuren moest sluiten, bleven de deuren van de Boskapel open. Want we hebben genoeg augustijns erfgoed ontvangen om als geloofsgemeenschap door te gaan, ook al zijn de omstandigheden aan het veranderen.

Doorgaan in veranderende omstandigheden.

Die veranderende omstandigheden staan nu vlak voor de deur. Vanaf 1 januari is het niet langer mogelijk om dit hele huis met kapel en kamers voor onszelf te houden. U, gereformeerde christenen, bent dan de nieuwe eigenaar en wij treden in een huurrelatie. Dat zal wennen zijn, van baas in eigen huis huurder worden. Maar daarom afhaken of gaan klagen over het verlies van een stuk zelfstandigheid en dat we in zware tijden zijn gekomen? Weer zou ik Augustinus aan het woord willen laten via een preek waarin hij zegt dat wij de tijden zijn. 'De mensen zeggen: de tijden zijn slecht, de tijden zijn zwaar. Laten wij goed leven en de tijden zullen goed zijn. Want de tijd, dat zijn wij en zoals wij zijn zo zullen de tijden zijn. Waarom zijn wij bedroefd en maken we ons beklag bij God? Men zegt: omdat de wereld slecht is. Maar wat is

een slechte wereld? Toch niet de hemel, of de aarde of het water? Toch niet de vissen, of de vogels of de bomen? Die zijn alle goed. Maar slechte mensen maken de wereld slecht.'

Krijg je Augustinus in de gaten? 'Wij zelf zijn de kerk'.....'Wij zelf zijn de tijden!' Wij, katholieke christenen gaan dit gebouw nu delen met gereformeerde christenen en óns aandeel in deze Boskapel wordt gevormd door wat wij in onderlinge liefde, dat is: in respect voor elkaar, er van maken!

'Vindt u het niet vreemd dat anderen nu in uw vaarwater zitten?' vroeg één van de kerkgangers van zondagmiddag me. Hij zegt daarmee aan te voelen wat het voor ons betekent om van baas in eigen huis huurder te worden. Maar als het goed is gaan we elkaar daarbij niet in de weg zitten, want dat is de betekenis van 'in elkaars vaarwater zitten.' Niet dat we in hetzelfde bootje zitten, dat niet! Maar we volgen wel dezelfde stroom die ons voert naar Gods' koninkrijk! Mag ik besluiten met nog een ander beeld, dat me werd aangeleverd door één van onze bezoekers? Uw kapel en onze kapel blijven we samen de Boskapel noemen. En past die naam niet goed in de nieuwe verhoudingen? Een bos is immers een verzameling bomen van verschillend ras! De toekomst zal leren hoe duurzaam het hout is.
God zegene onze toekomst!

Joost Koopmans, osa

VAN DE BESTUURSTAFEL

Nadere kennismaking met de Gereformeerden

Op 9 december '09 hebben we nader kennis kunnen maken met de gemeenschappen van de Christelijk Gereformeerde Kerk en de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt, die sinds 22 oktober '09 eigenaar zijn van de Boskapel.

We zongen samen een gereformeerd lied en een lied van Huub Oosterhuis, we luisterden naar een geïnspireerd en inspirerend

verhaal van Joost Koopmans over de Augustijnse spiritualiteit, een verhaal van ds. Kornelis Harmannij over de parallellen in de geschiedenis tussen de Gereformeerden en de Katholieken en een verhaal met de nodige relativering en zelfspot over de gereformeerde manier van werken door ouderling Henk van de Heuvel.

Harry Bruggema liet ons vervolgens in sneltreinvaart de verbouwingsplannen zien.

Ans van de Ven en ondergetekende getuigden van een prettige samenwerking met de Gereformeerden van begin af aan en van het vertrouwen dat dit ons voor de toekomst oplevert.

Tot slot was er gelegenheid tot informeel ontmoeten onder het genot van een glaasje en een hapje en daar werd levendig gebruik van gemaakt.

Een geslaagde avond – zo was de mening van alle aanwezigen; het motto was: elkaar kennen is elkaar leren begrijpen en daartoe hebben we weer een stap in de goede richting gezet.

Een belangrijke *oproep aan allen*: als er zaken zijn waaraan je je stoort of waarover je vragen hebt – blijf er dan niet mee rondlopen maar spreek ze uit. Rechtstreeks aan degene met wie je te maken hebt of via een spreekbuis als dat te lastig is; daar mag je ons als bestuursleden altijd voor benaderen. Wat je aangeeft, kan mogelijk worden verklaard of opgelost. Als je ermee blijft zitten en er alleen over moppert, is er niemand die er iets aan kan doen!

Een nieuw bestuur

Op 2 december '09 is door de Participantenraad een nieuw bestuur gekozen. Op 6 december '09 zijn de nieuwe bestuursleden door de voorzitter van de Participantenraad Rinus Bal aan de gemeenschap voorgesteld na de viering. Op de valreep hebben we ook de penningmeesterfunctie kunnen vervullen, zij het op tijdelijke basis. Het nieuwe bestuur bestaat uit:

Annemieke Pacilly – portefeuille PR en relatie met de Augustijnse spiritualiteit, Orde van de Augustijnen en de Augustijnse Beweging

Marie-Louise Groen – algemeen bestuurslid met bijzondere aandacht voor de diaconie

Ans van de Ven – portefeuille facilitaire zaken

Manfred Markhorst – penningmeester

Jan Revenberg – secretaris

Antoinette Meys – voorzitter.

Plannen van het nieuwe bestuur in samenwerking met de Participantenraad

Er staat veel op stapel het komende jaar voor onze gemeenschap. Enkele plannen en voornemens zijn op 2 december '09 in de eerste gezamenlijke vergadering van bestuur en Participantenraad aan de orde gekomen:

- We gaan werken met een meerjarenbeleidsplan, dat de basis vormt voor het beleid dat per jaar in overleg tussen bestuur en participantenraad wordt vastgesteld. Dit beleidsplan wordt komend voorjaar met de participantenraad besproken en vastgesteld.
- We gaan een secretariaat opzetten en de financiële huishouding transparanter en efficiënter inrichten.
- We gaan ons bezinnen op het voorgangerschap en op de verbinding van de Boskapelgemeenschap met andere gemeenschappen in Nijmegen en met de Augustijnse Beweging.
- We gaan aan onze PR werken, o.a. via het up-to-date maken en houden van de website.

Bij al die plannen is veel inzet nodig, niet alleen van bestuur en participantenraad, maar ook van werkgroepen en commissies. En van Boskapellers die misschien niet tot een groep behoren maar op individuele basis hun steentje willen bijdragen. Een gemeenschap ben je immers alleen als iedereen een bijdrage levert! Dank en hulde aan iedere Boskapeller die dit al doet. En een oproep aan wie nog niet meedoet: maak bij het bestuur bekend waar we jou voor mogen benaderen!

Veranderingen ingaande januari 2010

Op 1 januari 2010 is de samenvoeging van de beide Gereformeerde gemeenten een feit; hun voorlopige naam is Christelijk Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt Nijmegen (CGKV).

Op 3 januari 2010 hebben zij om 16 uur een viering uit dankbaarheid vanwege de samenvoeging en het in gebruik nemen van het nieuwe gebouw. Hiervoor hebben zij een afvaardiging van onze gemeenschap uitgenodigd.

Vanaf 3 januari 2010 gaan zij ook op zondagochtend om 09.30 uur hun viering houden en wij onze viering om 11.15 uur.

Vanaf 4 januari 2010 zullen zij – met name 's avonds – regelmatig met diverse werkgroepen en commissies aanwezig zijn in het gebouw. Aan ons is gevraagd om daarvoor ruimte te maken.

Wij krijgen tot de verbouwing de huidige reprovakamer als vaste ruimte voor gesprekken, vergaderingen en kantoorwerk voor de Boskapelgemeenschap en de hobbyruimte van Jan van Lierop voor opslag van onze spullen.

In de kerstvakantie wordt de reprovakamer uitgeruimd en opnieuw ingericht als multifunctionele ruimte. In die kamer komt een agenda te liggen waarop ingetekend kan worden voor gebruik; wie het eerst intekent, krijgt voorrang. Als die ruimte bezet is en je hebt wel een ruimte nodig, dan zijn er twee opties: kijk of het bij iemand thuis kan of informeer bij de kosteres van de Gereformeerden (Garrie Swarts) of een van de andere ruimtes beschikbaar is. Er zal nog een systeem voor agendaplanning komen.

Aan de koren is gevraagd om voorlopig in de Stiltekapel (Mariakapel) te repeteren – zolang er nog niet verbouwd is, kan een koorrepetitie immers geluidsoverlast geven. In goed overleg is oefenen in de grote kapel voor een uitvoering natuurlijk altijd mogelijk.

In de komende tijd zullen we ook werken aan de verplaatsing van de gedachtenishoek naar de nis naast de Mariakapel. Daarover wordt u nog nader geïnformeerd.

En op 9 januari 2010 verhuizen de Gereformeerden hun spullen van hun twee kerkgebouwen naar de Boskapel. Dat houdt o.a. in dat de stoelen in de kapel dan vervangen zullen worden. Dat betekent dat ook wij beter kunnen zitten vanaf 10 januari a.s.!

Voor ons allen wens ik een gelukkig nieuw jaar met vertrouwen in de toekomst en in de kracht van onze gemeenschap!

Hartelijke groet namens het bestuur,
Antoinette Meys, voorzitter

ONTMOETING AUGUSTIJNSE BEWEGING

‘Augustijnse Beweging, wat is dat?’ hoor je nogal eens zeggen, en dat terwijl het Augustijns Centrum de Boskapel een van de participanten is van de Augustijnse Beweging! De Augustijnse Beweging is een platform van religieuze organisaties en van organisaties die zich laten inspireren door Augustinus, zoals ook wij ons in de Boskapel door Augustinus laten inspireren. Jaarlijks organiseert de Beweging een ontmoetingsdag voor de gehele achterban van de in totaal acht organisaties die meedoen; die achterban zijn wij dus..... alle Boskapellers.

Vorige maand was het thema van deze ontmoetingsdag ‘Wat kunnen wij voor de doden doen?’ En hoe boeiend is het dan om te horen dat ook Augustinus waarde hecht aan rituelen, zoals ook wij in de Boskapel kracht halen uit het uitvoeren van rituelen. Iedereen kan er wel enkele noemen!

Ekkehard Muth noemde in zijn pas uitgekomen boek ‘*De rijkdom van het ritueel*’ de Boskapel ‘*een vrije ritueelbegeleider*’ die stevig wortelt in de christelijke traditie, want de Boskapel biedt diensten aan die ontdaan zijn van dogmatisme, maar niet ontdaan zijn van het mysterie van de verbondenheid met God; iets om zuinig op te zijn’, aldus Ekkehard

Ook tijdens deze ontmoetingsdag kwam de waarde van het ritueel naar voren bij de overgang van leven via dood naar eeuwig leven, waar de onstoffelijke verder leeft. Bij het ritueel gaat het er om de dode te laten overgaan naar een andere bestaanswijze en de achtergebleven levenden opnieuw te laten integreren in een bestaan zonder de dode. Augustinus gaat in op gangbare begrafenis- en gedachtenisgebruiken.

De dag gaf ook weer handvatten om de teksten van Augustinus in zijn tijd te plaatsen, maar ook verrassend om te zien hoe ze na 1600 jaar nog zo eigentijds zijn.

Maar naast het inhoudelijke programma dat erg inspirerend was, waren ook de ontmoetingen in de wandelgangen zeer waardevol en bemoedigend. Hoeveel mensen er niet vroegen over onze nieuwe situatie; ik kreeg vragen en reacties zoals: ‘Hoe gaat het nu in de Boskapel?’ ‘Lukt het, nu jullie zelfstandig zijn?’ ‘Doorgaan hè!’ ‘Kunnen jullie de gemeenschap meekrijgen?’ ‘Is er draagvlak om de Augustijnse identiteit te bewaren?’ ‘Geloof en vertrouwen vooral op je eigen gedrevenheid!’

De contacten waren bemoedigend en hartverwarmend (de pauzes waren dan ook eigenlijk te kort voor mij). Ik had deze bemoediging meer Boskapellers gegund, want mij gaf het een ongelooflijke stimulans te ontdekken dat we er niet alleen voor staan en dat de medeparticipanten van de Augustijnse Beweging het ons ontzettend gunnen dat we dóór kunnen gaan een Augustijnse geloofsgemeenschap te blijven, ook nu we op eigen benen staan.

De Augustijnse Beweging is belangrijk voor ons en onze bloedverwanten hebben gelukkig maar een half woord nodig; dat voelt prettig. Zij bemoedigen ons om onze zelfstandigheid waar te maken en onze nieuwe positie in te nemen.

In het najaar staat er weer zo’n ontmoetingsdag op het programma; we zullen er deze keer meer bekendheid aan geven, zodat u er rekening mee kunt houden in uw agenda!

Annemieke Pacilly

INTERVIEW MET JEROEN MULDER

Jeroen werd geboren in Waalwijk op 7 juni 1978. Hij heeft een oudere halfbroer. Zijn eigen vader heeft hij nooit gekend. Er waren 3 scheidingen in het gezin. Toen Jeroen 14 jaar was ging zijn 2de vader weg en kwam er weer een nieuwe man in huis. Deze man bracht 2 dochters mee. De nieuwe gezinssamenstelling viel ongunstig uit voor de beide broers: eerst verliet zijn oudere broer het huis en toen Jeroen 18

was, deed zijn moeder, naar zijn zeggen “afstand van hem” en verliet ook hij het huis.

Hij volgde op de LTS van die tijd de opleiding tot brood- en banketbakker. Hij maakte de opleiding niet af omdat hij geld wilde verdienen. Thuis kreeg hij geen zakgeld, er werd hem geleerd dat je voor geld moest werken. Hij bracht kranten rond en zijn eerste baan was in een autosloperij. Momenteel werkt hij bij Lamers’ High Tech Systems in Nijmegen en woont hij in Groesbeek. Hoewel hij hoopt ooit het leven met iemand te kunnen delen, heeft hij nog geen vaste vriendin.

Hoe ben je in de Boskapel terechtgekomen?

“Als klein kind vond ik het allemaal normaal zoals het thuis ging. Op 13-jarige leeftijd hoorde ik dat mijn *vader* tot dan toe, niet mijn echte vader was en toen deze 2de *vader* een jaar later ook wegging ontstonden er grote problemen thuis. Ik begon me steeds meer te realiseren dat mijn broer en ik niet welkom waren. Op 18-jarige leeftijd verliet ik zonder werk en zonder geld of huis het gezin en ging rondzwerven. Ik ging naar Tilburg en kwam terecht in het opvanghuis van Pater Gerrit Poels, alias de *broodpater van Tilburg*. Voor het eerst van mijn leven kwam ik tussen *de mensen van de straat*, waaronder ook criminelen. Wat ik daar allemaal hoorde van wat mensen elkaar aandoen, had ik tot dan toe voor

onmogelijk gehouden. Van Tilburg ging ik naar Dordrecht, ik zou daar bij het Leger des Heils 4 nachten gratis kunnen slapen. In Dordrecht ben ik de criminaliteit ingerold. Ik voelde me verlaten, mijn leven was naar mijn idee toch verloren, ik had niets meer te verliezen. Ik had overal lak aan en liet me zo overhalen met anderen mee te doen. Voor het eerst kwam ik in de gevangenis en het zou niet bij die ene keer blijven. De cel was voor mij een oase van rust: daarbinnen had ik alles, buiten had ik niets. Buiten moest ik met lotgenoten op onmogelijke plekken proberen te overleven. Omdat zwervers in die tijd geen uitkering kregen, trok ik van stad tot stad: in elke volgende stad probeerde ik geld van de Gemeente los te krijgen. Na mijn laatste verblijf in de gevangenis kwam ik in Nijmegen bij de Stichting Moria terecht”.

Deze stichting (naar de bijbelse berg Moria, waar Abraham van God zijn zoon Isaac moest offeren) vangt jonge mensen zoals Jeroen toen, op en helpt hen bij de terugkeer naar de maatschappij. De stichting is in 1994 door 3 congregaties opgericht: die van de Zusters van Julie Postel (naar haar Franse stichteres, die leefde van 1756-1864), de fraters Maristen en de fraters van Utrecht.

“ Ik ben thuis niet christelijk opgevoed, maar inmiddels had ik zoveel meegemaakt dat ik dacht er moet méér zijn. Ik wilde naar een kerk waar ik leeftijdgenoten kon ontmoeten. Een van de zusters van Moria adviseerde mij naar de Boskapel te gaan. Is het toeval of moest het zo zijn: ik kwam de eerste keer naast Jan Garnier te zitten! (helaas is hij eind 2008 overleden). We raakten aan de praat en hij stelde mij na de dienst voor aan Joost Koopmans. Naast hem stond Annemieke Pacilly en die nodigde mij meteen uit om de week daarop met een groepje op het Kelfkensbos de Boskapel te promoten! Een overrompelend welkom, mag je wel zeggen! Later ging het toch niet goed met mij bij Moria, ik heb het project daar niet afgemaakt. Ik ging weer zwerven tot verdriet van Joost en de mensen van Moria. Ik bleef wel naar de Boskapel komen. In Nijmegen verdiende ik wat geld door papier en ander afval van de straat op te pikken. Chris

Dijkhuis vroeg toen of ik niet een echte baan wilde hebben. Zo kreeg ik werk bij de deurenfabriek Kegro in Groesbeek. Ik kreeg er een kamer, ik verdiende geld, kon mijn schulden inlossen. Sinds juli '09 woon ik in een boerderijhuisje in Groesbeek met een tuintje waar de konijntjes rond buitelen! Ik heb mijn rijbewijs gehaald en heb sinds kort een eigen auto. In minder dan 5 jaar ben ik er helemaal bovenop gekomen en daar ben ik reuze trots op. Van het begin af aan ben ik bevriend geraakt met Joost: hij opende deuren voor mij: zo heb ik bisschop Bluysen ontmoet en Huub Oosterhuis, ik ken de augustijnen van het klooster in België. Na een jaar onderricht, waarin ik veel leerde over Augustinus, ben ik in de paasnacht van 2006 gedoopt: een fantastisch mooie en onvergetelijke gebeurtenis”.

Wat vind je nu, 3 jaar na je doop, van de Boskapel?

“Vanaf het allereerste begin heb ik me welkom gevoeld, ik hoor er echt bij. Ik vind de diensten goed en put er kracht uit voor de hele week. Het moment van *het breken en delen*, vind ik het mooist en het emotioneert mij ook, vooral als de bijhorende tekst door Joost gezongen wordt. De Agapè-viering behoort niet tot mijn favorieten: een goede voorganger zijn is een gave, die niet iedereen gegeven is.

En verder: ik heb hier echt kansen gekregen, maar ik heb ze ook gegrepen! Ik voel me gered en ik ben trots op wat ik bereikt heb. Ik wil het houden zo, want ik heb nu veel te verliezen! Dit in tegenstelling tot mijn zwerverkameraden, die ik nog wel eens ontmoet. Zij moeten nog steeds ergens buiten proberen te overleven en ik weet dat het voor sommigen van hen niet lang meer kan zijn”.

Wat is jouw inbreng in de Boskapel?

Toen ik nog geen werk had, deed ik hier meer dan nu. Maar ik help graag waar ik kan: allerlei dingen schoonmaken bijvoorbeeld, ik help met de soepgroep van Marijke Daalderop, ik ben destijds samen met haar hiermee begonnen.”

En wat de toekomst van de Boskapel betreft?

“Met ieder ander hoop ik dat de samenwerking met de gereformeerden goed gaat. Als het niet lukt trekken we toch aan het kortste eind. Maar ik vertrouw er op dat het allemaal door blijft gaan”.

Wat voor hobby’s heb je nog?

“Ik heb een metaaldetector, waarmee ik graag rondstruin in het Reichswald op zoek naar oorlogsresten. Ik houd van religieuze voorwerpen: boeken, kruisen, wijwaterbakjes, beeldjes: ik geef ze allemaal graag een plaats in mijn huis”.

Mechy Dolmans-van Oosterhout

USHIRIKA WA NEEMA (letterlijk: Gemeenschap van overvloed en genade)

Tijdens ons laatste bezoek aan Tanzania bezocht ik met een Tanzaniaanse vriendin de vrouwengemeenschap van de Evangelisch Lutherse Kerk in Moshi. Ze worden net als in de katholieke kerk, *zusters* genoemd en zien er ook zo uit in hun blauw-grijs habijt, een groot kruis op de borst en een kapje op het hoofd.

In het begin van de christelijke missionering (vanaf 2de helft 19de eeuw) werden gebieden rond de berg Kilimanjaro verdeeld tussen katholieke en protestantse, voornamelijk lutherse, missionarissen. Zodoende vind je nu op de berghellingen óf compleet katholieke óf volledig lutherse dorpen. De Tumaini Universiteit in Moshi waar wij tot voor enkele jaren werkten en waaraan mijn man nog verbonden is als *visiting professor*, is ook van de Evangelisch Lutherse Kerk Tanzania.

Diaconie is van jongs af een taak van de kerk geweest, ook in onze eigen Boskapel hebben we een diaconiegroep. Met Luther

(1483-1556) verdwenen de kloosters , niet alleen in zijn nieuwe kerkgemeenschap, maar ook in andere protestantse kerken. Maar de diaconie bleef bestaan. In 1853 was er in Duitsland een dominee, Wilhelm Löh, die diaconessengemeenschappen oprichtte. Zijn doel was ongehuwde vrouwen een goede opleiding te geven, die zich daarmee konden inzetten voor zieken en andere noodlijdenden. Toch weer een soort nonnenklooster dus. Zo'n gemeenschap is de boven genoemde Ushirika wa Neema. Zij is in 1979 opgericht met hulp van de lutherse kerk in Duitsland (zij stuurde 2 diaconessen, die aanvankelijk de leiding hadden) en er is ook een klooster gebouwd met hun hulp.

Toen ik met mijn vriendin Esther de grote ijzeren poort binnenging, dacht ik in het paradijs terecht te komen! Een

Kapel met toren

schitterende tuin, met mango- en andere bomen, omzoomd met vlijtige liesjes en borders vol amaryllissen en vele bloeiende struiken. Her en der tussen het groen stonden de witgeschilderde

kerk met losse toren en diverse eveneens witte zustershuizen: allemaal ronde vormen ontleend aan traditionele hutten. Een stralende zon en tussen de bomen zicht op de besneeuwde top van de Kilimanjaro!

We worden ontvangen door de jonge pastor Daniel, die in de toren zijn kamer heeft en een dorpsgenoot van Esther blijkt te zijn. Ook Moeder Overste is familie van haar. We wandelen een paar uur rond op het immens grote terrein, hier en daar een praatje makend met de zusters, die er werkzaam zijn.

Er wonen hier 83 voornamelijk jonge vrouwen, die al diacones zijn of dat bezig zijn te worden. De gemeenschap is, zoals we die kennen van oude kloosters in Europa, volledig zelfvoorzienend.

Bij de biogasinstallatie

Er is een boerderij met koeien, varkens, kippen en eenden. Er is een installatie om biogas te verzamelen uit de koeienmest! Ik heb het geproduceerde gas zien branden in de keuken, waar overigens ook ketels staan op houtgestookte vuren. Er is een bananenplantage, boomgaard en

groentetuin. Voor de buitenverlichting wordt zonne-energie gebruikt. Dan is er nog een hostiebakkerij: de hosties verkopen de zusters aan de diverse kerken in de omgeving.

Een eindje achteraf ligt het eveneens ronde huis van de pastor, die binnenkort gaat trouwen. Zijn tuin wordt omgeven door een heg van *Plumbago auricularis* vol hemelsblauwe bloempjes, die het huis in een romantische omarming beschermt. Deze klimmende plant heet ook *Mannentrouw* ! Dat wist de pastor niet, maar hij zal het nu niet meer vergeten! De zusters werken of zijn in opleiding tot kleuterleidster, verpleegkundige, administratief medewerkster in diverse lutherse gemeenten, ze zijn werkzaam in bibliotheken en boekwinkels van de kerk, zijn pastor, lerares ,boerin of dierenverzorgster. Veel aandacht besteden zij aan de zorg voor aidswezen en het eerste weeshuis, hier 50 km vandaan, is in 2006 klaargekomen.

Na de rondleiding worden we ontvangen in een speciaal gastenhuis waar we koffie, thee en sap van een bepaald soort hibiscusbloemen krijgen aangeboden. Verder de voor die streek bekende geroosterde iets gezouten bananen en pinda's. Maar eerst gaan we bidden en ook daarna! Bidden kunnen ze hier wel, geen snel routinegebedje, maar een aandachtig persoonlijk gebed dat te maken heeft met dit gezamenlijke moment van nu. Daar kunnen we nog wat van leren! Als we weer buiten komen is het bijna donker. De zusters komen van alle windstreken waar zij werken of studeren binnendruppelen: ze komen thuis op deze mooie plek. Asanteni sana, dank jullie wel dat ik hier een kijkje heb mogen nemen en moge het jullie gemeenschap (blijven) lukken over te vloeien van genade en zegeningen!

Mechy Dolmans-van Oosterhout

VOOR U GELEZEN: AUGUSTINUS' DE STAD VAN GOD, BOEK XVI (SLOT)

In de hoofdstukken 40 t/m 43 waarmee boek XVI wordt afgesloten, behandelt Augustinus het verblijf in en de uittocht uit Egypte, de intocht in het beloofde land, het tijdperk van de rechters in Israël en het bewind van Saul, de eerste koning. Dat Augustinus daar niet meer dan vier hoofdstukken aan besteedt, geeft aan dat hij bijvoorbeeld Abraham veel belangrijker vond.

Hoe te verklaren, zo begint hoofdstuk 40, dat er wordt meegedeeld dat er in Egypte, samen met Jacob zelf, 75 mensen zijn binnengekomen, onder wie twee vrouwen, een dochter en een kleindochter? Onder die 75 moeten mensen begrepen worden die nog niet eens geboren waren toen Jacob naar Egypte trok. Augustinus komt met een verklaring die duidelijk afwijkt van de benadering van degenen die de bijbel letterlijk nemen:

“Maar die komst van Jacob naar Egypte, waarbij volgens de mededeling van de Schrift vijftienzeventig mensen betrokken waren, is natuurlijk geen kwestie van één dag of één jaar geweest, maar omvat de hele tijd van het leven van Joseph, door wiens toedoen zij in Egypte konden binnenkomen.”

Hoofdstuk 41 gaat over de zegen die Jacob aan Juda, zijn vierde zoon, gaf. Augustinus zegt eerst nog eens dat niet Esau, maar Jacob de vaderlijke zegen kreeg en komt dan met de opmerkelijke uitspraak dat Juda een gelijke gunst ontving “quia de tribu Iuda exortus est Christus,” omdat Christus uit de stam Juda is voortgekomen.

Het is jammer dat kennelijk niemand op het idee is gekomen Augustinus te vragen waarom Christus niet uit de stam van de oudste, Ruben, kon voortkomen of uit de stam van Jacobs meest geliefde zoon Joseph. Anders gezegd, of indien mogelijk gevraagd: wat als Christus een afstammeling van Ruben of Joseph was geweest? Jacob zelf had immers slinks de zegen van vader Isaïc gekregen. Kon Christus dan niet voortkomen uit de stam van Ruben wiens gedrag evenmin onberispelijk was? Moeten wij aannemen dat God de aartsvaders in hun zegen heeft aangestuurd omdat hoe dan ook de stamboom van Christus al vast stond, was voorbeschikt?

In het voorlaatste hoofdstuk legt Augustinus uit dat van Josephs zonen niet Manasse de oudste, maar Efraïm, de jongste, de voorkeur krijgt: evenals bij Esau en Jacob. Esau en Manasse zijn de voorafspiegeling van de Joden, Jacob en Efraïm van de christenen.

In het laatste hoofdstuk legt Augustinus er de zweep over, bij wijze van spreken. Hij paraphraseert de groei van de Joden in Egypte, de oorzaak van de uittocht, de uittocht zelf, de veertig jaar in de woestijn, steeds met verwijzingen naar Christus. Moses

wordt amper genoemd. In de tijd van de rechters begint de eerste belofte aan Abraham al in vervulling te gaan: de belofte over het ene Hebreeuwse volk en het land Kanaän, nog niet over alle volken en de hele aarde: die zou pas in vervulling gaan door de komst van Christus. Daarna komt de tijd van de koningen. Saul die werd verworpen en werd opgevolgd door David.

In dit boek zijn de tweede periode van Gods volk, van Noë tot Abraham en de derde, van Abraham tot David behandeld. Met David beginnen na de kinderjaren en de jongelingsjaren, de mannenjaren van Gods volk.

Boek XVII gaat over de profeten, vanaf Samuel tot aan de terugkeer uit de Babylonische gevangenschap.

Chris Dijkhuis

DATA OP DE HOOGTE 2010

Op de Hoogte verschijnt 11 keer per jaar, in principe op elke 1ste zondag van de maand, met uitzondering van het september nummer. Dit verschijnt traditiegetrouw op de zondag ná 28 augustus, het feest van Augustinus. De kopij willen we graag anderhalve week vóór de verschijningsdatum binnen hebben.

Verschijningsdata: **Sluitingsdata kopij inleveren:**

3 januari 2010	24 dec 2009
7 februari	28 januari
7 maart	25 februari
4 april	25 maart
2 mei	22 april
6 juni	27 mei
4 juli	24 juni
29 augustus	19 augustus
3 oktober	23 september
7 november	28 oktober
5 december	25 november

De kopij sturen naar zowel : gerard.m.willems@planet.nl als naar mechy@xs4all.nl. Beiden verzorgen in onderling overleg de eindredactie.

De redactie.